

Preprosta pot k Bogu

*Duhovne vaje v hribih ob liku Lojzeta Grozdeta,
avgust 2013*

1. PASTIRČEK BO POSTAL PREROK

Zgodba:

Lojze Grozde se je rodil 27. maja 1923 v Gorenjih Vodalah v prijazni kotlini pri Mokronogu. Lojzetovega prihoda se v revni kmečki hiši niso nič kaj veselili, saj je bil nezakonski otrok. Čeprav je bila mati pridna in skromna, so jo domači gledali postrani. Ko je Lojzek shodil, se je nekoč, ko so napravljali drva, po nesreči nanj zavalil velik hlod. Onesvestil se je in iz glave mu je lila kri. Vsi so mislili, da bo umrl. Toda končno se je osvestil. Rana se mu je zacelila, a brazgotina na glavi se mu je za vedno poznala.

Razvajali ga seveda niso. Mati je morala za delom in tako ni bil deležen veliko ljubezni; vse ga je nekam odrivalo. Če je bilo treba otroku napraviti obleko ali kaj drugega, je bil že prepirljiv v hiši.

Ko je bil Lojzek star štiri leta, je mati odšla na nov dom v dve uri oddaljeno vas – a ne na dom Lojzetovega očeta. Ženitovanje je bilo v Gorenjih Vodalah. Ko so se fotografirali, Lojze ni smel biti zraven. A kadar je fotograf hotel pritisniti, je vselej pritekel Lojzek, tako da ga je slednjič eden od svatov zgrabili in zaprl v hlev. – Lojze je ostal brez matere v svoji rojstni hiši...

V prizorih iz njegovega življenja vidimo, da je bil Lojze z mnogimi stvarmi zelo zaznamovan: nezakonski, brez očeta, mama ga je na nek način zapustila, živel je pri teti in dedu. Osamljen in zapuščen, a poklican od Boga v življenje. Pa ne v povprečno življenje, poklican je na pot svetosti, ki je sprva zagotovo ni razumel, počasi pa mu je postajala vedno bolj jasna.

Bog, ki mu življenje podarja, ga na tej poti tudi varuje. Spremlja ga in usmerja, da bi lahko iz sebe izklesal čudovito podobo, ki jo je vanj položil ob spočetju.

Razmišljanje:

Bog te je poklical v življenje, že v telesu tvoje matere te je upodobil. Tudi tvoje okoliščine, v katerih si se rodil, so bile lahko težke. A Bog vedno poskrbi, da lahko izpolnimo poslanstvo, ki nam je zaupano.

Bog te pokliče v življenje, ker ti želi dati nekaj lepega. Tudi če se zdi, da je vse narobe, te Bog hoče, zate ima pomemben načrt in želi, da ga uresničiš, ker ve, da je to pot do tvoje uresničitve, do tvoje svetosti.

Molitev:

USTAVITI SE

Kako lepo je ustaviti se!
Gospod, ustavil bi se rad
prav v tem trenutku.
Zakaj ves ta nemir?
Čemu vse to strastno hitenje?
Ne znam se ustaviti.
Pozabil sem moliti.
Zdaj zaprem oči.
Rad bi govoril s teboj, Gospod.
Rad bi se odprl tvojemu veselju,
toda moje oči nočejo stati zaprte.
Čutim, kako mi divji nemir
prevzema vse telo,
ki hodi sem in tja,
se vznemirja
in je suženj svoje naglice.
Gospod,
prav zdajle bi se rad ustavil.
Čemu ta naglica?
Čemu ta nemir?
Jaz ne morem odrešiti sveta.

Sem le kapljica vode
v neskončnem oceanu
tvojega čudovitega stvarstva.
Zares pomembno je le,
da iščemo tvoje blagoslovljeno obličje.
zares pomembno je,
da se tu in tam ustavimo
in skušamo razglasiti,
da si ti veličastvo,
lepota, veličina,
da si ljubezen.

Nujno je, da se uklonim
in dopustim, naj ti govoriš v meni.
Da živim v lobini stvari
in v trajnem prizadevanju,
da bi te iskal v molku tvoje skrivnosti.

Moje srce bije še naprej,
a drugače.

Ničesar ne počnem,
ne vznemirjam se.
Čisto preprosto sem pred teboj, Gospod.
Lepo je biti tako pred teboj. Amen.

2. VSE POTI (NE) VODIJO V RIM!

Zgodba:

Lojze ne more živeti pri mami, ki se je poročila z drugim moškim. Nekega dne se ga je lotilo tako domotožje, da je na večer kar sam hotel oditi k materi. Teta je kuhala večerjo. Lojzek je prižgal plamenico, ki pa mu jo je teta vzela in vrgla nazaj v peč. Bila sta sama doma in teta je imela še delo pri živini. Lojzek je jemal nove plamenice in kar naprej prižgal ter vztrajal, da gre na Impolje k materi. Teta se je bala, da ne bi zares odšel, kajti vedela je, da tega otroka teme ni strah. Ker ni mogla paziti nanj, ga je peljala v spodnjo shrambo in ga zaprla. Toda otrok je bil tako hud, da je spotoma brcnil piščanca, da je poginil. V shrambi je še huje razsajal in sesul brento. Ko je prišel iz zapora, je še vedno stal pred pečjo in prižgal...

Stara mati se spominja, kako se je Lojzek veselil prvega svetega obhajila. Mati mu tudi za to priložnost ni mogla napraviti obleke. Mali Lojze se je sam napotil v dve uri oddaljeno vas k stari mami, da jo poprosi za obleko, češ, da bi na vsak način rad že tisto leto šel k sv. Obhajilu. »Tako majhen si, pa pojdeš k svetemu obhajilu?« mi je rekla. – »Pojdem, samo obleko mi napravite, mati je ne morejo.« Obleko mu jte tistikrat priskrbel njegov oče.

Razmišljanje:

Kakšna vztrajnost! Včasih v pravi stvari, drugič v zgrešeni. Pa vendar. Lojze počasi raste na poti k Bogu.

Ljudje se na grešnike jezimo, Bog pa vidi naše globlje želje in hrepenenja. Vidi našo stisko in želi nanjo odgovoriti. Ko zaradi bolečine delamo neumnosti, dosegamo pri ljudeh ravno nasprotni učinek. Na nas se jezijo. Bog pa vidi globlje - do bolečine. Odpušča nam in skuša na bolečino odgovarjati. Odpušča nam in nas spodbuja k pravim potem do najgloblje sreče.

Ustavimo se ob glavnih grehih: napuh, lakomnost, nečistost, nevoščljivost, požrešnost, jeza, lenoba. Kaj je v ozadju naših grehov?

Kaj rešujemo? Kaj sporočamo? Kaj bi radi dosegli?

Mogoče je dobro, da se naučimo gledati na vsak greh z naslednjo logiko:

Zakaj je Lojzek brcnil kokoš in razbil brento? Ker je bil jezen.

Zakaj je bil jezen? Ker nihče ni opazil njegove bolečine, da se počuti zavrženega, ker ne more biti z mamo.

Tako kot za njegovimi dejanji, je tudi za našimi želja po nečem, kar je dobro. Bog vidi prav to. O tem nam govori prilika o izgubljenem sinu. Od očeta je odšel, ker si je želel svobode. V svetu je ni našel, zato se je vrnil k očetu. Oče je to njegovo stisko videl, zato ga je sprejel nazaj.

Bog ljubi grešnika zaradi dobrega, ki je v njem. Bog edino hudiča ne ljubi, v njem ni namreč nič več dobrega. Če se mi do konca odpovemo dobremu, nas Bog več ne more ljubiti.

Njegova ljubezen do nas je zastonjska. Odpusti nam in nas spodbuja, naj gremo naprej, naj naprej iščemo ljubezen.

Spoved je torej zato, da pregledamo in prinesemo pred Boga zgrešene poti do opaženosti, pomembnosti, moči. V resnici te želje niso slabe, napačna je pot do uresničitve. Npr. zaradi želje po opaženosti sem zatiral druge. Prek spovedi lahko napačno pot do uresničitve odpravim in pridem do prave. V spovedi odkrivamo pot do pravih rešitev naše stiske. Bog nam torej odpušča, da gremo lahko po pravi poti. Odpušča nam slabo, ker nam želi dobro. On verjame v dobro v nas. Ima nas rad.

Molitev: VODI ME

Vodi me, dobrotna luč,
skozi temo, ki me obdaja,
popelji me naprej.
Noč je temna,
daleč od doma sem,
vodi me vedno naprej.

Vodi moje korake;
ne prosim te, da bi mi že zdaj razodel,
kaj mi prihranjaš v prihodnosti.
Zadostuje mi en sam korak,
za ta trenutek.

Nisem bil vedno tak,
nisem te vedno prosil,
da bi me vodil.
Rad sem si sam izbiral pot.
Zdaj pa te prosim,
da me ti vodiš vedno naprej.
Hlepel sem po dnevih slave
in moje korake je vodila nadutost.
Nikar se ne spominjaj teh let,
ki so minila.

Tvoja moč me je doglo blagoslavljala
in nedvomno me bo tudi zdaj
vodila skozi stepe in močvirja,
po kamnitem svetu in strmih hudournikih,
da bo minila noč in bo zasijala zarja.
Jutri bodo obličja angelov,
ki sem jih dolgo imel rad
in so mi za nekaj časa izginili izpred oči,
spet nasmejana.

Vodi me, jasna luč,
nosi me vedno dalje. Amen.

3. V BOGU SMO BRATJE IN SESTRE

Zgodba:

Na gimnazijo je prišel Lojze na čuden način. Njegova teta je služila pri neki družini v Ljubljani. Gospa, pri kateri je teta služila, je začela misliti na to, da bi poskrbela zanj tako, da bi za prvo silo naprosila raznih prispevkov pri dobrih ljudeh. Modra se v fantu res skriva talent in bi bilo škoda, da bi ostal zakopan. Pisala je o tem Lojzetovi materi, ki je misel seveda takoj z veseljem sprejela in poslala potrebne listine za prijavo k sprejemnemu izpitu...

Gospa mu je na hitro pomagala do potrebnega znanja za izpit in že je bil pastirček na gimnaziji pred ravnateljem.

Po dobro opravljenem izpitu je šel Lojze z domačimi otroki na dvorišče. Mesni fantalini so ga posmehljivo gledali in ga začeli izzivati. »Ta - pa študent, reva mala!« so vpili. Petriček pa ni nič rekel. Pograbil je prvega čez pas in ga lepo položil v travo, nato drugega in tretjega. Okamneli so od začudenja. »A misliš, da mora biti lump, če ima zakrpane hlače in nepočesane lase?« si je pozneje Grozde izpisal iz Cankarjevega Kralja na Betajnovi. Ko so bili vsi junaki položeni v travo, se je Lojze obrnil in brez besede odšel. Osupli so gledali za njim in nihče si ni upal ziniti besedice.

Kasneje je vsakemu rad pomagal, a ni se pustil zaničevati.

Razmišljanje:

Zakaj drugega izločimo? Ker nas ogrožajo. Če se bomo čutili ljubljene od Boga, bo vedno prostor za vsakega, nikoli pa za prezir. Resnična enakopravnost temelji na krščanski podobi Boga, po katerem smo vsi bratje in sestre med seboj. To je tudi temelj človekovih pravic. Naš Bog je eden in je naš Oče. Mi pa smo bratje in sestre med seboj. Če tega ne dojamemo, ne moremo prek sovraštva, torej se ne moremo približati Bogu.

V bistvu smo vsi bratje in sestre med seboj. Ko na to pozabimo, nastopi ogroženost. Brez te zavesti ne moremo prek nje. Šola in družba vedno bolj spodbujata tekmovalnost. Brez Boga, ki je Oče vseh, ne moremo prav ljubiti bližnjega.

Brez zavesti, da smo ljubljani, tudi sebe ne moremo ljubiti. Če je to, kar imam in sem, moja zasluga sem jaz nekaj več, drugi pa manj. Če sem le ljubljani, ker me drugi ljubi sem drugemu enak. Osnovi temelj je torej zavest, da me Bog ljubi. On ljubi vse enako, tako tistega z 'bolj kratko pametjo' kot genija. Oba je hotel. On verjame v nas, da smo sposobni ljubiti, živeti v veselju. Vse, kar sem in kar imam, je njegov dar. On je z menoj.

Le z razumom lahko pridem čez izločanje. Kako utemeljiti, da je Bog hotel prizadetega, invalida, ki ne vidi in ne sliši ter hkrati verjeti, da mi je enakovreden? Lahko ga preziramo in si rečemo, da si z njim ne moremo nič pomagati. A v resnici ne vidimo bistva. Tudi invalid je človek v polnosti. Bog mu je dal življenje, ga vanj poklical. Božja logika je večja od naše!

Bolj kot se družba od te logike oddaljuje, bolj izloča s poti invalide, starejše ...

Torej ... rešitev je, da nikogar ne povišujemo, nikogar ponižujemo. Rešitev je božja podoba v nas. Vsi smo božji otroci, enako ljubljani in vse, kar imamo je dar. To ne sme biti le teorija, ampak življenje. Zgolj s čustvi ne pridemo do enakovrednosti. Vedno je nekdo, ki ti je simpatičen in nekdo, ki ti ni. Edino z vero in razumom, ki temeljita na ljubezni, bomo lahko premagali izločanje in resnično ljubili.

Molitev:

LEPO JE BITI V OBČESTVU

Gospod Jezus,
svoje učence si imenoval »prijatelje«,
ker si se jim odprl v svoji intimnosti.
Toda, Gospod, kako težko se je odpreti!
Koliko stane,
da pretrgamo zaveso svoje skrivnosti!
Koliko ovir je na poti!
Vem pa, Gospod,
da brez medsebojne odprtosti ni ljubezni
in da je bistvena skrivnost bratstva
v tej igri odpiranje drug drugemu
in v medsebojnem sprejemanju.
Daj mi razumeti, Gospod, da nisem ustvarjen

kot dokončano in zaprto bitje,
temveč kot napetost, kot gibanje k drugim;
da moram biti deležen bogastva drugih,
in pustiti, da so drugi deležni mojih zakladov;
da je zapirati se vase smrt,
da je odpirati se drugim
življenje, svoboda, zrelost.

Gospod Jezus Kristus, kralj bratstva,
daj mi voljo in pogum,
da se bom odprl;
nauči me, kako naj se odprem.
Zlomi v meni osamitve in bojazni,
blokade in bojzljivost,
ki ovirajo tok občevanja.
Daj mi velikodušnost,
da se bom brez strahu prepustil
tej bogati igri odpiranja in sprejemanja.
Da nam milost komunikacije, Gospod Jezus.

4. BOG HOČE, DA ŽIVIM POLNO

Zgodba:

»Z žrtvami se osvajajo duše za Kristusa,« si je zapisal Lojze. Pri svojih zadnjih duhovnih vajah v juliju po sedmi šoli je sklenil: »Vsak dan vsaj ena žrtvica za uspeh v pridobivanju za Kristusa. Zvečer si izprašam vest.«

Pa ni ostalo samo zapisano v dnevniku.

Ko je prišel v Katoliško akcijo, je kmalu spoznal, da bi bilo zanj mnogo prijetneje, ako bi ne bil vstopil v to organizacijo, ampak ostal doma in v šoli lepo ob strani kot nadarjen in vpliven dijak samozadovoljno užival ugled in občudovanje od vseh strani. Koliko se je moral čutiti nekako osamljenega, ker niso razumeli njegovega idealizma in navdušenja, ko je vsekdar odločno branil katoliško prepričanje! Tudi je bilo treba sprejeti nase marsikatero bolečo odgovornost.

Večkrat so mogli njegovi tovariši iti v gledališče, medtem ko se je za umetnost nadarjeni Lojze moral kot član Katoliške akcije utesnjevati v molk in razmišljanje pri duhovni obnovi. Čemu na sestanek ali na zborovanje, ker bi se prilegel sprehod v prosto naravo, ki jo je Lojze že iz mladega tako ljubil! Vedel je tudi, kda bo morda zaradi obilnega in resnega dela v organizaciji sem in tja dobil kak slabši red.

Toda za Kristusa Kralja je vredno kaj žrtvovati. Lojze pri svojem delu v organizaciji nikdar ni iskal kake prednosti ali časti. Za geslo si je zapisal znane besede, ki jih je govoril delavec vrh strehe gotske katedrale: »Mar mi je, kdo vidi moje delo od spodaj! Eden edini ga vidi od zgoraj – Bog!«

Razmišljanje:

Žrtev ni mogoče razumeti brez globljega cilja. Ako v človeku prekipeva srce od sreče, ki jo je izkusil v tesni povezanosti z Bogom, potem bi seveda rad, da bi bil te sreče deležni tudi drugi; da bi to dosegel, je pripravljen tudi na največje žrtve. »V strune moje duše,« piše Lojze v sedmi šoli, »se je ujel dih Tvoj, Predobri. Razgibal jih je v pesem, ki žge mojo mladost in hoče na dan. Tako mehka je tako nežna je, pa tako močna in silna. Kdo naj jo sliši, da jo bo umel

in ga bo zate osvojila njena sladkost. Umrli bom, če se me ne usmiliš,
Gospod!«

Prav zavest, da mora kot laiški apostol vplivati na svoje okolje, da se pokristjani, je tudi Lojzeta nenehno spodbujala, naj sam vedno bolj postane ves Kristusov.

Molitev:

V LUČI TVOJE PODOBE

Gospod Jezus Kristus,
naj tvoja navzočnost
popolnoma prepoji moje bitje
in tvoja podoba naj se vžge
v mojo notranjost,
da bom mogel hoditi
v luči tvoje podobe,
misliti, kakor si mislil ti,
čutiti, kakor si čutil ti,
delovati, kakor si deloval ti,
govoriti, kakor si govoril ti,
sanjati, kakor si sanjal ti,
in ljubiti, kakor si ljubil ti.

Da se, podobno kot ti,
ne bom ukvarjal sam s seboj,
da se bom mogel ukvarjati z drugimi;
da bom brezčuten zase
in bom čuteč za druge;
da bom žrtvoval sebe
in bom hkrati za druge
opogumljenje in upanje.

Naj bom kakor ti
čuteč in usmiljen,
potrpežljiv, blag in ponižen,
iskren in resnicoljuben.

Tvoji ljubljenci, ubogi,
naj bodo moji ljubljenci,
tvoji cilji moji cilji.
Kdor bo videl mene, naj vidi tebe.
Naj skozme preseva
tvoja bit, tvoja ljubezen. Amen.

5. BOG JE MOJA MOČ

Zgodba:

*Glej, vali življenja besnijo
In mene vtopiti pretijo,
Pomagaj mi, reši, Gospod!*

Marsikdo je mislil, da ima Grozde pač tako naravo, da mu krepostno življenje ni delalo nikakih težav. – »Grozde je nekaj drugega, on lahko, jaz nisem take narave,« je kdo dejal, če si ga opozoril na Lojzetov zgled.

Pa ni res, da bi bil Lojze med tistimi redkimi izvoljenci, ki so jim po izredni božji milosti hudi boji mladih let bili prihranjeni in ki jim je krepost padla tako rekoč kot zrel sad v naročje.

Dejal bi lahko, da je bil Grozde med tistimi, ki se morajo boriti celo mnogo bolj kakor večina drugih ljudi! A molil je ter zvesto in vztrajno sodeloval z milostjo božjo in tako zmagoval. »K zvezdam! Iz padcev se učimo,« si je zapisal v dnevnik.

Silno resno je vselej opravil duhovne vaje, s katerih imamo ohranjen njegov mali zvezek povsem kratkih zapiskov in sklepov. Takrat ga ni nič pripravilo do tega, da bi izgovoril nepotrebno besedico. Tedaj se je vse posvetno potopilo v pozabo.

V hudih viharjih mladih let se je še bolj oklepal Boga in pri njem iskal moči za zmago. V peti šoli pravi:

*Jaz sem kot mlado drevo:
soki življenja kipijo
in hrepenenja bolijo.*

*Jaz sem nesrečno drevo;
sam bom pred sabo se skril:
strašne cvetove razvil
v svojih pomladnih sem dneh.*

*Strah me sadox je iz teh,
o, že sedaj me težijo;*

*kaj če njih teža me zmore?
Daj mi, o Močni, opore!*

Molil je in se stanovitno boril. »Vsak dan, 'O Gospa Moja' za čistost. Bog mi pomagaj« si je zapisal med sklepe pri duhovnih vajah. Koliko gorečih prošenj za stanovitnost se je dvigalo k Mariji tam v marijaniški kapeli!

Izogibal se je nevarnosti... Če je opazil, da kje tiči skrita past, se ji je vselej o pravem času izognil... Bil je marljiv. Kolikerih porazov se je Lojze obvaroval prav zaradi marljivega študija. Ni sanjaril, marveč je bil vedno s čim zaposlen.

Razmišljanje:

To, kar je Lojze postal, prav gotovo ni bilo zgolj posledica urejene in umirjene narave. Ni se rodil s svetniškim sijem okoli glave, marveč se je moral boriti z vztrajno in odločno voljo in s tem naporom družiti gorečo in stanovitno molitev. Predvsem pa je kruh čistih in močnih tisti, ki mu je pomagal, da je v bojih in trpljenju vzdržal in duhovno tem bolj rastel, čim bolj se je moral boriti, posnemajoč letalca: ko ga zaloti nevihta, se dvigne nad oblake, nad vzburkano ozračje in se približa soncu, namesto da bi se spustil na zemljo in s tem prišel v nevarnost, da uniči letalo in izgubi življenje.

Bog nam pomaga in nas nagovarja na različne načine:

1. ko se umirim in mu v tišini prisluhnem lahko začutim, da je lepo, da sem,
2. preko zakramentov mi daje moč (sv. spoved, sv. evharistija, sv. krst, bolniško maziljenje, sv. birma, sv. mašniško posvečenje in sv. zakon)
3. ponuja mi odgovore v razmišljanjih o življenju in ob božji besedi,
4. pošilja mi ljudi in me po njih ljubi.

Molitev: KLICANJE K SVETEMU DUHU

Pridi, božji Duh,
pošlji iz nebes svojo luč,
Ljubeči Oče ubogih,
dar, sijoč v svojih darovih;
luč, ki preseva duše;
studenec največje tolažbe.

Pridi sladki gost srca,
počitek za naš napor,
predah v trdem delu,
sapica v vročih urah,
radost, ki obriše solze
in daje moč v bolečini.

Prenikni v dno duše,
božja luč, obogati nas.
Poglej praznino v duši,
ko tebe ni v njej;
poglej na oblast greha,
kadar ne pošlješ svojega diha.

Napoji žejno zemljo,
ozdravi bolno srce,
izmij vse madeže,
vljij mrazu živo toplino,
ukroti neukročenega duha,
vodi tiste, ki skrenejo s poti.

Podeli svoje sedmere darove
po veri svojih služabnikov.
S svojo dobroto in milostjo
poplačaj vse napore,
reši tiste, ki se skušajo rešiti,
in daj nam svoje večno veselje.
Amen.